

Stockholms
stad

Rapport om det systematiska elevhälsoarbetet

Läsåret 2025–26

Sammanfattning

Denna rapport beskriver utbildningsförvaltningens aktuella prioriteringar och insatser i det systematiska elevhälsoarbetet. Den innefattar även en övergripande analys av trygghet utifrån stadens elevundersökning.

Sammanfattningsvis har förvaltningens grundskoleavdelning satsat på att stärka elevhälsans professioner i det systematiska kvalitetsarbetet. I det har ingått att revidera mallen för grundskolornas elevhälsoplan. Grundskoleavdelningen har fortsatt med trygghetsdialoger med grundskolorna. Vidare har en utbildningsinsats genomförts med inriktning mot särskilda undervisningsgrupper. Grundskoleavdelningen har även genomfört en kartläggning av elevfrånvaron för att kunna identifiera träffsäkra stödinsatser.

Grundskoleavdelningens centrala prioriteringar inför 2026 handlar bland annat om att fortsatt stärka skolornas systematiska utvecklingsarbete inom elevhälsan. Grundskoleavdelningen avser också att ytterligare stödja skolornas närvarofrämjande arbete liksom att utreda förutsättningarna för att tillsätta fler psykologer på skolorna.

Gymnasieavdelningen har reviderat mallen för elevhälsoplan för att stärka skolornas systematik i arbetet. Vidare fortsätter gymnasieavdelningen att stärka psykisk hälsa genom satsningen på ökad tillgång till psykolog på skolorna. Flera förvaltningsövergripande samverkansinsatser har också implementerats för att främja elevernas närvaro i gymnasieskolan.

Gymnasieavdelningens centrala prioriteringar 2026 handlar om att fortsatt stärka systematik i skolornas elevhälsoarbete. Gymnasieavdelningen kommer också att belysa skolornas arbete med särskilt stöd. Det påbörjas vidare en långsiktig satsning för att stärka det pedagogiska ledarskapet i undervisningsutveckling.

Elevundersökningen bildar ett viktigt underlag för det analysarbete som fortsätter under våren, såväl på huvudmannanivå som på varje skola. Inom grundskolan visar årets elevundersökning bland annat att omkring 90 % av eleverna känner sig trygga på både lektioner och raster. Lägre resultat får däremot frågan om att våga fråga om det är något man inte förstår på lektionen. Detta särskilt i högre årskurser och särskilt bland flickor, där endast 66 % av flickorna i åk 9 uppger att de vågar fråga. Resultaten visar samtidigt att

tryggheten tenderar att minska successivt bland elever på skolor med högre socioekonomiskt index. I anpassad grundskola uppger 88 % att vuxna är snälla och 73 % att andra barn är snälla.

Inom gymnasieskolan visar elevundersökningen att 94 % av gymnasieeleverna i årskurs 3 känner sig trygga på sin skola, vilket är en ökning med två procentenheter jämfört med föregående år. Även inom gymnasieskolan är det dock färre elever som uppger att de vågar fråga om de inte förstår på lektionerna. Det är dock endast 69 % som uppger att de vågar fråga om de inte förstår på lektionerna. Tryggheten är högst på högskoleförberedande program men har ökat på yrkes- och introduktionsprogram. Tidigare år har flickor på yrkesprogram haft lägre upplevd trygghet än pojkar, men i årets mätning ses ingen sådan skillnad. Upplevda kränkningar ligger kvar på 6 % som föregående år, med lägst förekomst på högskoleförberedande program.

Innehåll

Rapport om det systematiska elevhälsoarbetet Läsåret 2025/26	1
Sammanfattning	2
Innehåll	4
Inledning.....	5
Bakgrund.....	5
Avgränsning.....	6
Syfte	7
1. Utbildningsförvaltningens övergripande prioriteringar i elevhälsoarbetet	7
Program för elevhälsans arbete	7
Elevhälsoplaner	8
Grundskoleavdelningens prioriteringar i elevhälsoarbetet.....	8
Tillgång till elevhälsa	8
Elevhälsans professionsnätverk	10
Stödinsatser till grundskolor om särskilda undervisningsgrupper (SU-grupper).....	11
Centrala prioriteringar inom grundskolan 2026	13
Gymnasieavdelningens prioriteringar i elevhälsoarbetet	14
Tillgång till elevhälsa	14
Elevhälsoplaner och systematik i elevhälsoarbetet	15
Elevhälsans professionsnätverk	16
Stödjande insatser för att främja närvaro	17
Centrala prioriteringar för gymnasieskolan 2026	17
2. Trygghet i grundskolan och gymnasieskolan - resultat från elevenkäten 2025	18
Trygghet i grundskolan	19
Trygghet i gymnasieskolan	23
Utbildningsförvaltningens uppföljande arbete.....	26

Inledning

Bakgrund

Utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en årlig rapport avseende elevhälsoarbetet. Rapporten beskriver förvaltningens aktuella prioriteringar i arbetet med att möta skollagens krav för en väl fungerande elevhälsa. Årets rapport om elevhälsa innebär en sammanslagning med den årliga trygghetsrapporten. Denna rapport inkluderar därav en övergripande analys av resultaten från stadens årliga elevenkäter, där elevernas upplevelse av trygghet kan följas och jämföras mellan olika elevgrupper.

Det pågår flera insatser inom elevhälsa

Förvaltningen har över tid arbetat med olika insatser och förbättringar för att stärka förutsättningar för en väl fungerande elevhälsa inom stadens skolor. Sedan tidigare pågår exempelvis följande satsningar:

- Stärkande insatser för elevhälsans professioner:
Introduktionsstöd för nyanställd personal samt kontinuerlig kompetensfördjupning genom etablerade nätverk för professionell samverkan.
- Operativt stöd till elevhälsoteamen:
- Riktade insatser för att utveckla och effektivisera teamens processer och samarbete.
- Fortbildning kring utredning av särskilt stöd (USS):
Kompetenshöjande utbildningar för att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet i skolornas utredningar av särskilt stöd.
- Kapacitetsbyggande insatser för skolors elevhälsoarbete:
Insatser för att stödja och stärka stadens skolor i att systematiskt arbeta med elevhälsa med fokus på bland annat elevernas psykiska hälsa
- Främjande och förebyggande arbete i samverkan:
Insatser som exempelvis *Mentorer i våldsprevention* och rörelsefrämjande aktiviteter under skoldagen, i samarbete med andra förvaltningar och aktörer.
- Insatser mot skolfrånvaro genom *Skolsociala team* (SST):
Tvärprofessionell samverkan mellan skolsocionomer och elevhälsoteam för att tidigt identifiera samt möta frånvaroproblematik.
- Systematisk uppföljning av elevhälsans resurser:
Kontinuerlig kartläggning av tillgången till elevhälsans professioner och deras bidrag till kvalitet i skolans arbete.

- Behovsbaserad kompetensutveckling:
Riktade och generella fortbildningsinsatser, bland annat för att stärka lärarnas förmåga att möta elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer.
- Stadsövergripande samverkansinsatser för barn i behov av stöd: Samverkan socialtjänst skola *Samverkan för placerade barn och ungas kontinuerliga skolgång* (SAMS), de lokala samverkans-överenskommelserna, de sociala insatsgrupperna (SIG), samverkan mellan elevhälsans medicinska insats (EMI) och barn-och ungdomspsykiatri (BUP), samverkan med Region Stockholm för barn i behov av särskilt stöd (BUS) samt Skolsamordnare för placerade barn och unga
- Studiefrämjande insatser för unga:
I samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen erbjuds insatser till elever för att förebygga skolavhopp samt att ge ungdomar stöd att återvända till studier bland annat inom ramen för kommunens aktivitetsansvar. Genom initiativ som *Studiesteg 1*, *Novum*, *Ungvux* och *Insatssamordningen* ges ungdomar stöd att återvända till studier, med fokus på samverkan mellan professioner för att skapa flexibla och behovsanpassade lösningar.
- Återkommande skolledarkonferenser med olika teman riktade mot anpassad grundskola.

Stadens elevundersökning har genomgått förändringar

Elevundersökningarna ger viktig vägledning för utbildningsförvaltningens fortsatta arbete såväl inom elevhälsa som med trygghet och studiero. Förvaltningens arbete avseende trygghet och studiero utgår från ett helhetsperspektiv där studiero kopplas till undervisningens kvalitet, och trygghet till elevhälsa. Elevenkäterna som utgör elevundersökningen har inför i år reviderats.

Avgränsning

En del av denna rapport avser förvaltningens systematiska elevhälsoarbete, och en del avser en aktuell bild av trygghet i stadens skolor utifrån stadens elevundersökning. Rapporten redogör dock inte för alla de insatser och aktiviteter som bedrivs och följs upp inom ramen för utbildningsförvaltningens elevhälso- och trygghetsarbete.

I delen om elevhälsoarbetet belyser rapporten de delar som grundskole- respektive gymnasieavdelningen ser behov av att särskilt förstärka inom ramen för utbildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Aktuella förbättringsinsatser inom

elevhälsoarbetet redovisas separat för grundskolan respektive gymnasieskolan. När grund- och gymnasieskolan omnämns inom elevhälsoarbetet inbegrips även anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Syfte

Rapporten syftar till att sammanfatta och utvärdera aktuella prioriteringar inom utbildningsförvaltningens elevhälsoarbete. Den syftar även till att presentera en övergripande analys av resultatet från stadens elevenkäter.

1. Utbildningsförvaltningens övergripande prioriteringar i elevhälsoarbetet

Denna del av rapporten sammanfattar och utvärderar aktuella prioriteringar inom utbildningsförvaltningens elevhälsoarbete och synliggör utvecklingsbehov framåt - för en välfungerande elevhälsa i stadens skolor. Utgångspunkten är följande centrala frågeställningar:

- Hur skapar grundskole- respektive gymnasieavdelningen en aktuell bild av skolornas elevhälsoarbete samt tillgången till elevhälsans olika professioner?
- Vilka satsningar har grundskole- respektive gymnasieavdelningen prioriterat inom elevhälsoarbetet under föregående läsår, och vad har varit bakgrunden till dessa?
- Vilka utvecklingsbehov identifierar grundskole- respektive gymnasieavdelningen framåt under läsåret – för en välfungerande elevhälsa i stadens skolor?

Program för elevhälsans arbete

Utbildningsförvaltningen har under en längre tid bedrivit ett målmedvetet arbete för att främja och utveckla elevhälsan i stadens skolor. Särskild tonvikt har lagts vid att förstärka det förebyggande

och hälsofrämjande perspektivet. En del i detta arbete är *Program för elevhälsans arbete* – ett dokument som avser att bidra till en gemensam plattform för skolornas elevhälsoarbete. Programmet innehåller kvalitetssystem framtagna för specialpedagogiska och psykosociala insatser och innehåller en bilaga för elevhälsans medicinska, logopediska och psykologiska ledningssystem. Syftet är att stödja skolledare och elevhälsans professioner i arbetet med att utforma en tydlig struktur för elevhälsans arbete på respektive skola kring frågor som exempelvis trygghet och studiero, psykisk hälsa, kost och rörelse samt att utveckla lärmiljöer som är anpassade utifrån elevernas behov.

Elevhälsoplaner

Elevhälsoplan utifrån lokala förutsättningar och behov

Elevhälsoplanen ska stödja skolan att följa upp, analysera och identifiera utvecklingsområden inom elevhälsan. För att betona betydelsen av ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom elevhälsa har grundskole- respektive gymnasieavdelningen tagit fram en mall som stöd. Denna mall ska fungera som ett praktiskt verktyg i skolans utvecklingsarbete. Elevhälsoplanen syftar även till att skapa likvärdiga förutsättningar för utveckling av elevhälsan på skolorna. Grundskole- respektive gymnasieavdelningen ansvarar för att följa upp samtliga elevhälsoplaner som på så sätt bidrar till att ge en översiktlig bild av skolornas utvecklingsområden inom elevhälsa.

Eftersom stadens skolor står inför olika utmaningar och har varierande förutsättningar, behöver varje skola utforma sitt elevhälsoarbete utifrån en lokal behovsanalys. I det följande beskrivs hur grundskole- respektive gymnasieavdelningen arbetar för att få en aktuell bild av skolornas elevhälsa. Här beskrivs även pågående prioriteringar i elevhälsoarbetet samt tillgången till elevhälsans olika professioner. Här framgår även vilka behov som respektive avdelning identifierar i det fortsatta utvecklingsarbetet framöver.

Grundskoleavdelningens prioriteringar i elevhälsoarbetet

I arbetet med att stärka förutsättningar för en väl fungerande elevhälsa följer här grundskoleavdelningens centrala prioriteringar.

Tillgång till elevhälsa

Tillgången till elevhälsa är god

Grundskoleavdelningen följer årligen upp skolornas tillgång till elevhälsa. Årets uppföljning visar fortsatt att tillgången till de olika professionerna över lag är god, men att omfattningen varierar beroende på skolans storlek och behov. Skolorna har tillgång till skolsköterska, skolläkare, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Majoriteten av skolorna har tillgång till psykolog på den egna skolan, och det finns även exempel på skolor med tillgång till skolsockonom, socialpedagoger och logoped. Det framkommer att särskilt tillgången till specialpedagogisk kompetens har ökat i omfattning över tid.

Grundskoleavdelningen har haft fokus på att stärka tillgången till egna psykologer

Grundskoleavdelningen har tidigare identifierat behov av att verka för att psykologer finns på den egna skolan, i motsats till att köpa in tjänster av skolpsykologer efter behov. Detta är fortsatt prioriterat då psykolog på skolan innebär en viktig kompetens i det kontinuerliga och långsiktiga elevhälsoarbetet.

Elevhälsoplaner och systematik i elevhälsoarbetet

Mallen för elevhälsoplan har reviderats

Skolornas elevhälsoplaner följs löpande upp av grundskoleavdelningen i samband med de trygghetsdialoger som genomförs med skolorna. I förra årets uppföljning framkom att det fanns behov av att skapa en samsyn kring syftet med elevhälsoplanen och vad de bör innehålla. Skolors elevhälsoplan behövde tydligare vara utgångspunkt för ett utvecklingsarbete inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete, utifrån en kartläggning och analys av skolspecifika utvecklingsbehov.

Grundskoleavdelningen har därefter i samverkan med stödavdelningarna arbetat fram en reviderad mall för elevhälsoplanen. Den reviderade mallen stödjer skolornas analysarbete inom elevhälsa, och bildar utgångspunkt för prioriterade förbättringar. Mallen för elevhälsoplanen följer nu också samma struktur som den för verksamhetsplanen, så att utvecklingsarbetet inom elevhälsa bättre synkar med skolans systematiska kvalitetsarbete i övrigt. Genom mallen förväntas även grundskoleavdelningen kunna få en bättre översikt av skolornas utvecklingsområden inom elevhälsa.

Fortsatt fokus på att stärka skolornas elevhälsoplaner

Implementering av den reviderade mallen för elevhälsoplanen sker löpande under läsåret och mallen förväntas användas fullt ut nästa läsår. Implementeringen riktar sig såväl mot skolledningar som mot elevhälsans professioner, vilket beskrivs närmare i följande stycke.

Elevhälsans professionsnätverk

Utbildningsinsatser i analysarbete

Grundskoleavdelningen har tagit ytterligare steg i arbetet med att stärka och stödja skolornas systematiska elevhälsoarbete. I samverkan med stöдавdelningarna genomförs under läsåret en satsning på analysarbete för professionerna inom elevhälsan. Satsningen innebär en gemensam uppstart tillsammans med samtliga professioner och skolledningar om hur stadens reviderade mall för elevhälsoplan kan fungera som stöd för skolans systematiska elevhälsoarbete.

Inom ramen för professionernas nätverksträffar kommer analysarbete inom elevhälsan vara i fokus under hela läsåret. Syftet är att stärka skolornas analysarbete inom elevhälsa för träffsäkra förbättringsåtgärder. Nästa steg är att följa upp hur arbetet med den reviderade mallen faller ut och hur den bidrar till utveckling inom elevhälsa. Här betonas även vikten av att inkludera uppföljning av det systematiska elevhälsoarbetet inom anpassad grundskola.

Trygghetsdialoger

Trygghetsdialogerna bidrar till forum för reflektion

Under läsåret 2023/2024 infördes regelbundna trygghetsdialoger. Det innebär ett reflekterande samtal mellan representanter från grundskoleavdelningen och varje skola, där skolledning, elevhälsoteam och trygghetsgrupp representeras. Syftet är både att följa upp skolans elevhälsa och trygghetsarbete samt att erbjuda ett forum för reflektion i det systematiska kvalitetsarbetet.

Trygghetsdialoger genomfördes förra året med hälften av stadens grundskolor och har i år förts med resterande skolor. Inför dialogerna granskas dokumentation kring respektive skola, såsom statistik kring kränkningar och frånvaro, liksom verksamhetsplan, plan för kränkande behandling och diskriminering samt elevhälsoplan. I dialogerna förs samtal om hur skolorna balanserar främjande, förebyggande och åtgärdande insatser utifrån en aktuell bild av elevernas behov. Det är även ett forum för att informera om

stöd som finns att tillgå på förvaltningen och hur skolorna kan använda olika systemstöd. I år har förvaltningen bland annat informerat om hur skolorna kan använda systemstöd i arbetet med att följa upp och analysera kränkingsanmälningar.

Trygghetsdialogerna bidrar till en översikt av styrkor och utmaningar

I årets trygghetsdialoger framkommer liksom i förra årets dialoger att skolorna har en tydlig medvetenhet om vikten av främjande och förebyggande arbete, med fokus på tillgänglig lärmiljö. Även i år framkommer att styrda rastverksamheter är etablerade på nästan alla skolor och att det bidrar verkningsfullt till att skapa en trygg rastmiljö. I årets dialoger framkommer också att skolorna över lag har rutiner och former för att kartlägga elevernas frånvaro, men många skolor lyfter lika fullt utmaningar med att komma till rätta med elevers frånvaro.

Grundskoleavdelningen kommer att följa upp formen för trygghetsdialogerna, såväl med rektorer som på central förvaltning för att se om det finns behov av justeringar i det fortsatta arbetet. Uppföljningen handlar exempelvis om frekvensen av trygghetsdialoger framöver, och om dialogträffarnas benämning bör ses över i förhållande till dialogträffarnas innehåll. Det diskuteras vidare om huruvida fler kompetenser från central förvaltning bör ingå i dialogträffarna.

Stödinsatser till grundskolor om särskilda undervisningsgrupper (SU-grupper)

Utifrån kartläggning har stöd erbjudits

Förutsättningarna för att erbjuda elever särskilt stöd genom särskilda undervisningsgrupper har förstärkts sedan bidraget för lokala särskilda undervisningsgrupper infördes 2022. I samband med dessa förändringar har antalet elever som placeras i SU-grupp ökat avsevärt. Grundskoleavdelningen redogjorde i förra årets rapport att de tagit initiativ till en kartläggning av stadens lokala särskilda undervisningsgrupper i syfte att analysera behov av stödinsatser. Under året har därefter en utbildningsinsats genomförts i form av workshop för samtliga skolledningar om *att leda och organisera särskild undervisningsgrupp*. Workshopen har inneburit föreläsningar med fokus på styrdokument, praxis och forskning. Det har också innehållit presentationer av några olika skolors sätt att leda och organisera SU-grupper, samt panelsamtal och inte minst reflekterande samtal gruppvis.

Under innevarande läsår genomförs en utbildningsinsats inom Positivt beteendestöd (PBS); ett förebyggande förhållningssätt som syftar till att stödja skolor att minska förekomsten av problemskapande beteenden. Utbildningsinsatsen riktas till skolledning, elevhälsopersonal och personal i ett antal regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU).

Undersökande kartläggning av frånvaron

Fördjupad studie synliggör framgångsrika arbetssätt. Elevfrånvaro är ett prioriterat område för grundskoleavdelningen. Frågan lyfts därför i samtliga skolors resultatdialoger med syftet att sätta fokus på elevfrånvaro och få en uppdaterad bild av hur skolorna arbetar med att följa upp och agera på frånvaro.

Utbildningsförvaltningen har dessutom genomfört en fördjupad studie kring frånvaron i stadens grundskolor, i syfte att identifiera insatser som kan främja ökad skolnärvaro.

Studien visar att den genomsnittliga frånvaron bland elever ökade under pandemin, för att därefter minska. Denna nedgång har dock stagnerat, och frånvaron ligger fortfarande omkring två procentenheter högre än före pandemin. Liknande mönster har observerats nationellt. Den ökade frånvaron består främst av anmäld frånvaro och förekommer brett över olika skolområden och elevgrupper. Bland de troliga orsakerna till utvecklingen lyfts ökad försiktighet vid sjukdom, förändrade normer kring arbete och studier i hemmet, samt bättre tillgång till digitalt studiematerial.

I studien framkommer att skolor som arbetar framgångsrikt med att minimera elevfrånvaron tenderar att arbeta på ett sätt som försvårar för elever att vara borta från skolan och gör det lätt att komma tillbaka. Det innebär bland annat att det är tydligt för såväl elever, vårdnadshavare som personal vilka förväntningar och riktlinjer som gäller. I det ingår att skolan så långt möjligt noterar och agerar tidigt på all elevfrånvaro oavsett omfattning. Lika viktigt är att skolan positivt uppmärksammar när eleven är tillbaka till skolan efter frånvaro, och arbetar aktivt för att underlätta återgången. En framgångsfaktor har visat sig vara att det finns nyckelpersoner på skolan som aktivt driver arbetet kring frånvaro och säkerställer att beslutade rutiner följs av alla berörda på skolan.

Tydligare strategier och stöd för närvarofrämjande insatser
Utbildningsförvaltningen erbjuder ett omfattande och väl känt stödmaterial vad gäller utredning av upprepad och längre frånvaro. Stödet har även innefattat presentation och redogörelser av

framgångsfaktorer, rekommenderade arbetssätt och goda exempel. Det framkommer dock att det finns behov av att stärka stödet avseende närvarofrämjande insatser. Det är också viktigt framöver att prioritera arbetet med att understödja användningen av det nya systemstödet avseende frånvaro. Systemstödet för frånvaro ska stödja skolor i ett strategiskt arbete för att följa upp och ännu tidigare kunna agera på frånvaro.

Som ett led i detta inrättas nu även en ny roll på grundskolorna för att stärka och förtydliga ansvar i arbetet med frånvaro; så kallat närvaroombud. Grundskoleavdelningen har därtill också arbetat fram en supportguide som ska implementeras, som stöd i uppföljning av frånvaro genom skolornas systemstöd.

Insatser inom *Skolsociala team* utökas

Ytterligare utvecklad samverkan kring upprepade och längre frånvaro har också identifierats, en viktig del i detta är att säkerställa att samverkan sker i ett så tidigt skede som möjligt. Samarbete med *Skolsociala team* har fungerat väl i det avseendet och planeras att utökas. En ny arbetsmodell införs hösten 2026 för att stödja fler elever med olika former av hög frånvaro.

Distansundervisning som en tillfällig stödinsats

Stockholms stad får erbjuda distansundervisning som särskilt stöd för elever i årskurs 4–9 genom Stockholm Distans, som är en del av Sofia skola. Detta stöd kan ges till elever som inte deltar i ordinarie undervisning på grund av dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik och där andra stödåtgärder är uttömda eller olämpliga. Under innevarande läsår finns plats för 50 stycken av stadens egna elever i årskurs 6–9.

Centrala prioriteringar inom grundskolan 2026

För att ytterligare stärka förutsättningarna för en väl fungerande elevhälsa kommer grundskoleavdelningen bland annat att prioritera:

- **Att följa upp systematiken i skolornas utvecklingsarbete inom elevhälsa.**

Grundskoleavdelningen fortsätter att stärka skolornas systematiska elevhälsoarbete. I det ingår att tydliggöra förväntningar på, och användningen av, stadens reviderade mall för elevhälsoplan. Det handlar även om att följa upp arbetet med att stödja elevhälsans professioner i systematiskt elevhälsoarbete inom professionsnätverken.

- **Förstärkt stöd till skolorna vad gäller att främja elevernas närvaro, samt förebygga och åtgärda frånvaro.**

För grundskoleavdelningen handlar nästa steg om att implementera och stödja arbetet med den nya funktionen *närvaroombud*, som införs på skolorna för att tydliggöra och förstärka ansvaret i arbetet med elevers frånvaro. Grundskoleavdelningen kommer även att justera frånvarotrappan i syfte att fånga upp elevfrånvaro tidigare. I detta ingår att stödja skolans användning av systemstödet för frånvaro och informationsinsatser gällande närvarofrämjande arbete, framgångsfaktorer och goda exempel.

- **Grundskoleavdelningen ska utreda förutsättningarna för att tillsätta fler psykologer på skolorna.**

Gymnasieavdelningens prioriteringar i elevhälsoarbetet

I arbetet med att stärka förutsättningar för en väl fungerande elevhälsa följer här gymnasieavdelningens centrala prioriteringar.

Tillgång till elevhälsa

Gymnasieskolornas tillgång till elevhälsa är god. Gymnasieavdelningen följer årligen upp gymnasieskolornas tillgång till elevhälsa. I likhet med i fjol framgår det även i årets uppföljning att tillgången till elevhälsans professioner i gymnasieskolan över lag är god. Det innebär att eleverna har tillgång till skolsköterska, skolläkare, kurator, specialpedagog/speciallärare och studie- och yrkesvägledare och i vissa fall även socialpedagog. Fler gymnasieskolor än i fjol har i år tillgång till skolpsykolog på den egna skolan, medan några fortsatt köper in denna tjänst utifrån behov. Fördelningen av elevhälsans professioner ser lite olika ut beroende på skolans programutbud, profil och elevsammansättning. De skolor som har en stor andel elever i behov av stöd har också en väl utbyggd elevhälsa.

Fortsatt satsning på egen psykolog på skolan

I förra årets rapport redogjordes för en satsning på psykisk hälsa, och ett tidigare identifierat behov av ökad psykologkompetens på gymnasieskolorna. Detta resulterade i en treårig satsning på centralt placerade psykologer. Hösten 2024 anställdes tre psykologer som fördelades på skolor utifrån behov, och ytterligare två anställdes inför höstterminen 2025. Tillsättningen av psykologer utgår från en

behovsinventering av skolornas behov och önskemål, bland annat genom en enkät till rektorerna.

I nuläget har 15 gymnasieskolor genom satsningen erhållits tillgång till en egen psykolog på skolan. Målet kvarstår att alla gymnasieskolor ska ha tillgång till psykolog på den egna skolan. Gymnasieavdelningen har följt upp satsningen med psykologerna och konstaterar att satsningen bidrar med ett viktigt perspektiv i berörda skolors arbete, och används framgångsrikt i skolornas elevhälsoarbete. Det framgår att de också används exempelvis i handledning.

Satsningen avser en successiv uppbyggnad av psykologer under tre år där planen är att tillsätta sju psykologer och där totalt 21 skolor genom satsningen erhålls tillgång till skolpsykolog. Några gymnasieskolor hade redan tidigare psykologer anställda.

Elevhälsoplaner och systematik i elevhälsoarbetet

Reviderad mall för elevhälsoplanen för att stärka utveckling
Gymnasieavdelningen har fortsatt arbetet med att stärka det systematiska elevhälsoarbetet. Det har bland annat lett till revidering av mallen för elevhälsoplanen. Detta för att bättre stödja skolorna att prioritera och konkretisera utvecklingsinsatser i elevhälsoarbetet med särskilt fokus på främjande och förebyggande arbete samt tvärprofessionell samverkan.

Det såg tidigare olika ut på skolorna hur elevhälsoplanen skrevs, och många gånger var dokumentet väldigt omfattande. Det framkom också att syftet med dokumentet inte var tillräckligt tydligt. Gymnasieavdelningen har haft en gedigen process i arbetet med att revidera mallen. Detta för att tydliggöra syftet med elevhälsoplanen, och för att mallen ska fungera som ett stöd i skolans utvecklingsarbete inom elevhälsa. Revideringen av mallen har bland annat skett i samverkan med stöдавdelningarna och genom referensgrupper med skolledare, ett urval av elevhälsoteam samt fackliga representanter.

Mallen har introducerats och används av skolorna från och med detta läsår. Den nya mallen har mottagits väl av skolorna som anser att den tydligare stödjer en systematik i elevhälsoarbetet.

Fortsatt dialog kring elevhälsan

Gymnasieavdelningen fortsätter att föra dialog med gymnasieskolorna om arbetet med elevhälsa. Det innebär bland annat att följa upp och granska samtliga gymnasieskolors elevhälsoplaner. I det arbetet ingår att samtala med skolorna om, och ge återkoppling på, elevhälsoplanerna. Det ger gymnasieavdelningen en god inblick i skolornas nuläge och bildar ett viktigt underlag för avdelningens prioriteringar. Dialogen kring elevhälsoplanerna visar exempelvis på vilka gemensamma fokusområden och utmaningar skolorna har.

I skolornas upprättade elevhälsoplaner framkommer det att främjande av närvaro fortsatt är ett prioriterat område på många skolor. Andra utvecklingsområden som framträder handlar bland annat om att stärka likvärdigheten i mentorskapet. Ytterligare exempel handlar om att stärka kvalitetsarbetet för elevhälsan, bland annat med ett hälsofrämjande fokus.

Elevhälsans professionsnätverk

Utveckling och samverkan inom professionsnätverk

Gymnasieavdelningen anordnar och leder i samverkan med avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa fortsatt nätverksmöten för olika professioner inom elevhälsa; studie- och yrkesvägledare, specialpedagoger och kuratorer med syftet att ge professionerna en möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter. Psykologer, skolsköterskor och skolläkare har därutöver egna mötesforum.

Elevhälsans professionsnätverk utgår från aktuella elevhälsofrågor med tydligt definierade fokusområden. En plan för arbetet revideras löpande och tas fram av gymnasieavdelningen i samverkan med avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa. Planen fungerar som ett stöd för skolornas arbete med ett prioriterat tema för varje läsår. Gymnasieavdelningen har regelbundna avstämningar med professionsnätverksledarna, och det har framkommit att professionsnätverken är ett viktigt stöd i respektive professions specifika arbete.

Utveckling av särskilt stöd och åtgärdsprogram

För läsåret 2025/2026 är särskilt stöd och åtgärdsprogram prioriterat tema inom professionsnätverken. Ambitionen är att spegla temat utifrån ett tvärprofessionellt perspektiv och fokusera på hur skolor kan behöva involvera och använda olika professioner i arbetet med särskilt stöd. Temat kommer också att ligga till grund för arbetet

med att stärka skolornas systematiska elevhälsoarbete ytterligare; hur skolorna kan stärka systematiken i arbetet kring särskilt stöd och åtgärdsprogram. Här finns planer på att genomföra ett kartläggningsarbete för att få en tydlig bild av hur arbetet med särskilt stöd fungerar i praktiken. Tanken är också att lyfta fram goda exempel från skolorna som kan inspirera och vägleda.

Stödjande insatser för att främja närvaro

Fokus på att stärka kvaliteten i undervisningen

Den tidigare genomförda kartläggningen om elevernas frånvaro i gymnasieskolorna i staden visade att en viktig faktor för att främja närvaro handlar om undervisningens kvalitet. Gymnasieavdelningen har nu inlett ett utvecklingsarbete kring undervisningsutveckling under rubriken *Att leda undervisningsutveckling* i samarbete med Stockholms universitet. Fokus ligger bland annat på att stärka skolledarna i deras ledarskap kopplat till undervisningsutveckling.

Samverkansinsatser för att öka elevernas skolnärvaro

Ett antal stadsövergripande insatser har implementerats för att stärka skolornas arbete med att öka elevernas skolnärvaro. Bland annat har insatssamordnare från arbetsmarknadsförvaltningen etablerats som en resurs för skolorna i en samverkansinsats mellan arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Skolorna kan anmäla elever till insatssamordnare, som sedan i nära dialog med skolan stödjer elever utifrån behov i syfte att öka studiemotivationen och förebygga avhopp från skolan.

Inom Järva stadsdelsförvaltning driver Framtidens hus projektet *Framtidens fritidsmentorer* i samverkan med gymnasieavdelningen och tre gymnasieskolor. Syftet med projektet är att motivera elever att fullfölja sin skolgång och minska risken för skolavhopp.

Centrala prioriteringar för gymnasieskolan 2026

För att ytterligare stärka förutsättningarna för en väl fungerande elevhälsa kommer gymnasieavdelningen detta läsår bland annat att prioritera:

- **Att följa upp systematiken i skolornas förbättringsarbete genom arbetet med elevhälsoplanerna.**

Gymnasieavdelningen kommer att i dialog med skolorna följa upp arbetet med skolornas elevhälsoplaner för att säkerställa att

elevhälsoplanerna bidrar till att systematiskt utveckla skolans elevhälsoarbete.

- **Att stärka det tvärprofessionella samarbetet inom elevhälsan med fokus på särskilt stöd och åtgärdsprogram.**

Gymnasieavdelningen planerar att ha särskilt stöd och åtgärdsprogram som temaområde inom ramen för elevhälsans professionsnätverk. Detta utifrån en kartläggning av hur arbetet med särskilt stöd fungerar i praktiken.

- **Att stödja skolornas arbete med att stärka undervisningens kvalitet.**

En tidigare genomförd kartläggning av frånvaron i stadens gymnasieskolor belyste att undervisningens kvalitet är avgörande för att främja närvaro. Gymnasieavdelningen inleder nu en satsning för att stärka skolornas arbete med undervisningsutveckling. Det innebär ett långsiktigt arbete i samverkan med Stockholms universitet, där fokus ligger på att stärka biträdande rektorers och rektorers ledarskap i undervisningsutveckling.

2. Trygghet i grundskolan och gymnasieskolan - resultat från elevenkäten 2025

Stadens årliga elevundersökning är ett viktigt underlag i utbildningsförvaltningens samlade arbete avseende både elevhälsa och trygghetsarbete.

Nya frågor och målgrupper i elevenkäten för grundskolan 2025

Inför 2025 års elevenkät har frågeformulären för grundskolans målgrupper arbetats om i grunden. Antalet frågor har minskat och alla nya frågor har testats på elever. Frågor som uppfattats som svåra och där eleverna inte förstått vad de svarat på har plockats bort. Undersökningen genomförs från och med 2025 under höstterminen istället för som tidigare under vårterminen, och i årskurserna 3, 6 och 9 istället för som tidigare 2, 5 och 8. Någon jämförelse över tid är därför inte möjlig att göra för 2025 års resultat i grundskolan.

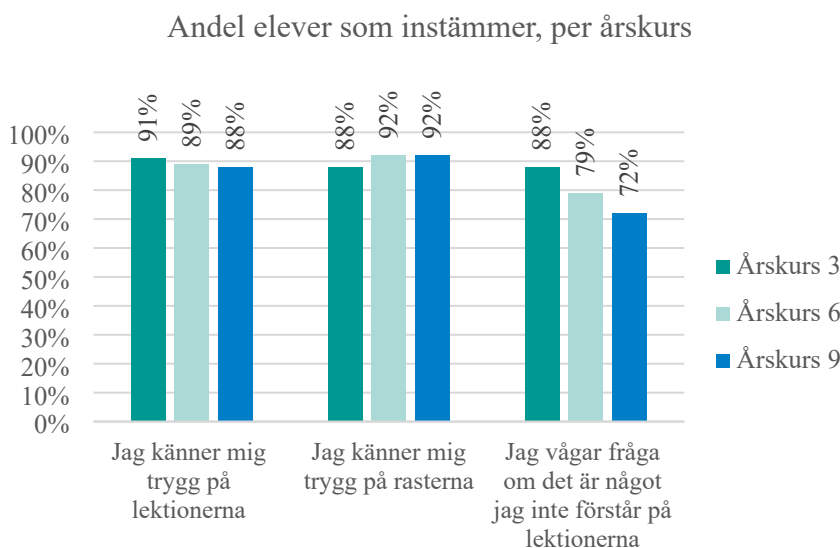
Trygghet i grundskolan

Nio av tio grundskoleelever känner sig trygga på lektioner och raster

I 2025 års omarbetade enkät har det tidigare påståendet ”Jag känner mig trygg i skolan” delats upp i två mer specifika påståenden: ”Jag känner mig trygg på lektionerna” och ”Jag känner mig trygg på rasterna”. Dessutom har påståendet ”Jag vågar fråga om det är något jag inte förstår på lektionerna” tillkommit för att belysa ytterligare en aspekt av trygghet.

Varje påstående besvaras på en femgradig skala där 5 står för ”Instämmer helt” och 1 står för ”Instämmer inte alls”. Figur 1 visar andelen elever per årskurs som svarat 4 eller 5 på skalan för respektive påstående om trygghet.

I följande diagram och resonemang definieras genomgående andelen elever som ”instämmer” som de som svarat 4 eller 5 på en femgradig skala, där inte annat framgår av texten.

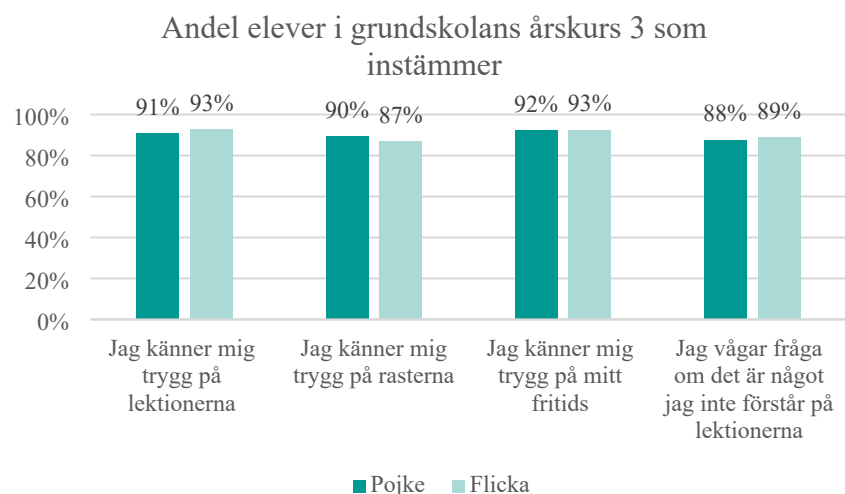
Figur 1

Resultaten visar att omkring nio av tio elever uppger att de är trygga på både lektionerna och rasterna, i såväl årskurs 3 som årskurs 6 och 9. I årskurs 3 är den upplevda tryggheten aningen högre på lektionen än på rasten, medan det motsatta är fallet för årskurs 6 och 9: här är upplevd trygghet något högre på rasterna än på lektionerna.

Lägst resultat av de tre påståendena kring trygghet får frågan om att våga fråga om det är något man inte förstår på lektionen. Här finns även en tydligt avtagande tendens med stigande ålder. I årskurs 3 uppger 88 % av de svarande eleverna att de vågar fråga om de inte

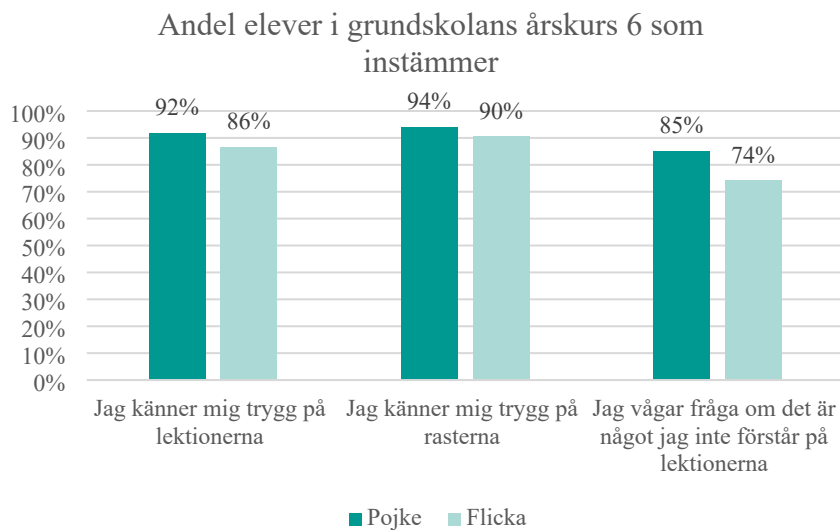
förstår. I årskurs 6 är motsvarande siffra 79 %, och i årskurs 9 bara 72 %.

Något lägre trygghet bland flickor än pojkar i de högre årskurserna, och många vågar inte fråga på lektionerna. I årskurs 3 är den upplevda tryggheten ungefär densamma för flickor och pojkar. En något högre andel flickor än pojkar känner sig trygga på lektionerna, medan en något högre andel pojkar än flickor känner sig trygga på rasterna. Andelen som känner sig trygga på fritids är mycket likartad bland pojkar och flickor och över nittio procent i bägge grupperna. Nästan nio av tio bland både pojkar och flickor i årskurs 3 uppger också att man vågar fråga om det är något man inte förstår på lektionerna. Se Figur 2.

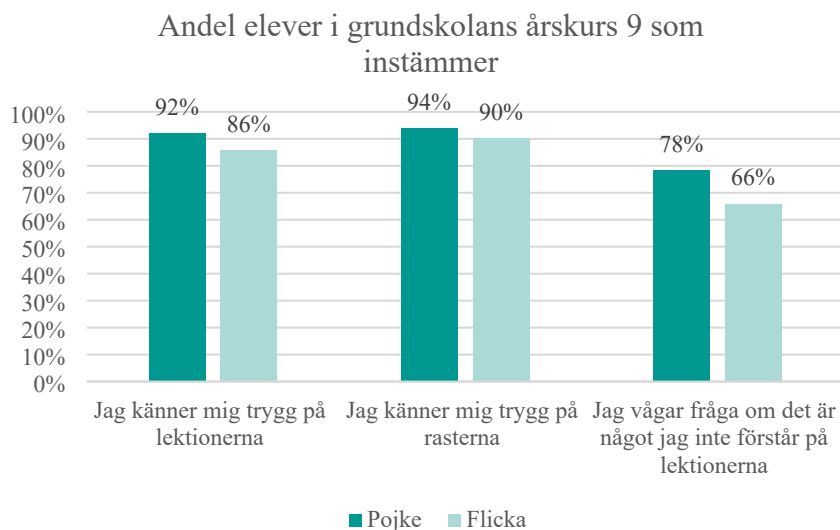
Figur 2

I årskurs 6 finns en viss skillnad i upplevd trygghet mellan pojkar och flickor, där en något högre andel av pojkarna känner sig trygga. Skillnaden mellan könen är lite större avseende trygghet på lektionerna än trygghet på rasterna. Flickors lägre upplevda trygghet under lektionerna avspeglas också i att en tydligt lägre andel flickor än pojkar i årskurs 6 uppger att de vågar fråga om det är något de inte förstår på lektionerna. 74 % av flickorna instämmer i detta påstående men 85 % av pojkarna. Se Figur 3.

Figur 3

Mönstret från årskurs 6 kvarstår i årskurs 9. Även här uppger 92 % av pojkarna i årskurs 9 att de är trygga på lektionerna mot 86 % av flickorna. 94 % av pojkarna känner sig trygga på rasterna mot 90 % av flickorna. Liksom i årskurs 6 är skillnaden mellan könen störst för påståendet om att våga fråga om det är något man inte förstår på lektionerna. 78 % av pojkarna i årskurs 9 uppger att de vågar det, men bara 66 % av flickorna. Se Figur 4.

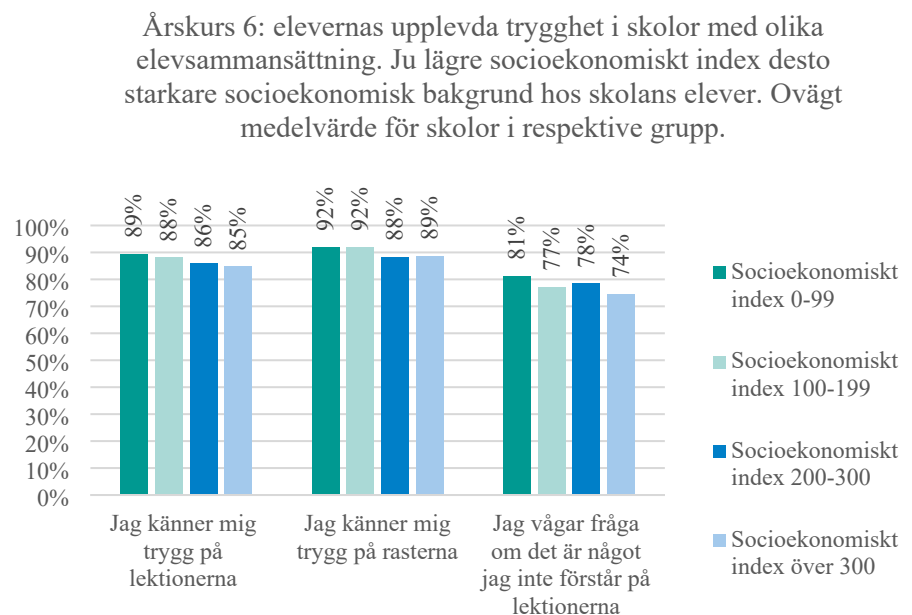
Figur 4

Något lägre upplevd trygghet på skolor med större socioekonomiska utmaningar

Analys av tidigare års resultat utifrån den tidigare frågeformuleringen ”Jag känner mig trygg i skolan” visade ett U-format samband mellan elevernas upplevda trygghet och skolans

socioekonomiska sammansättning. Den upplevda tryggheten var som högst dels på skolorna med de socioekonomiskt sett starkaste elevgrupperna, dels på skolorna med de socioekonomiskt svagaste elevgrupperna, och något lägre däremellan.¹

För årets resultat med de nya frågeformuleringarna ses dock inte denna effekt, utan andelen elever som uppger att de är trygga på lektionerna respektive på rasterna avtar successivt med ökande socioekonomiskt index (det vill säga socioekonomiskt svagare elever) längs hela skalan. Detsamma gäller andelen elever som uppger att de vågar fråga om det är något de inte förstår på lektionerna. Liksom tidigare är det dock stora skillnader mellan olika skolor oavsett elevsammansättning. Förhållandet mellan trygghet och elevsammansättning för elever i årskurs 6 visas i Figur 5.

Figur 5

Nästan nio av tio elever i den anpassade grundskolan tycker att de vuxna i skolan är snälla

Även enkäten för den anpassade grundskolan har arbetats om i och med 2025 års undersökning och innehåller nu ingen fråga som specifikt nämner ordet ”trygghet”. I stället finns en fråga om de andra barnen i skolan är snälla och en fråga om de vuxna i skolan är snälla, med svarsalternativen ”Ja”, ”Ibland” och ”Nej”. Enkäten besvaras av elever i den anpassade grundskolans årskurs 3 till 9.

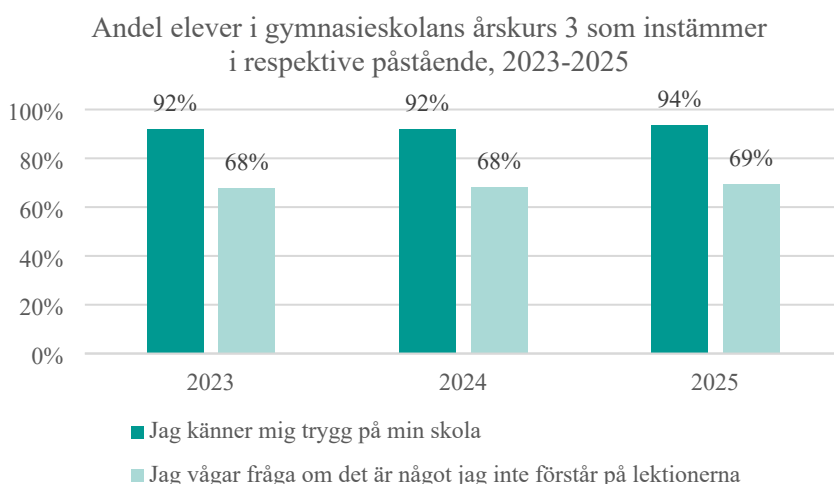
¹ Se ”Trygghet och studiero i Stockholms stads kommunala skolor 2024”, UTBF 2024/5059

Totalt sett svarade 88 % av eleverna i den anpassade grundskolan ja på frågan om de vuxna i skolan är snälla, och 73 % svarade ja på frågan om de andra barnen i skolan är snälla. Flickorna svarande ja i något högre grad än pojkarna för bägge påståendena.

Trygghet i gymnasieskolan

Toppnotering för andel trygga gymnasieelever i årets mätning, men många vågar inte fråga på lektionerna

Enkäten till elever i gymnasieskolan besvaras sedan 2023 av elever i årskurs 3. Den innehåller fortsatt det övergripande påståendet ”Jag känner mig trygg på min skola” som använts även i tidigare års enkäter. I år instämde hela 94 % av eleverna i detta påstående, vilket är en ökning med ungefär två procentenheter gentemot föregående år. Andelen elever som uppger att de vågar fråga om det är något de inte förstår på lektionerna är dock fortsatt låg, i år 69 %. Det är ändå en marginell ökning mot föregående år. Se Figur 6.

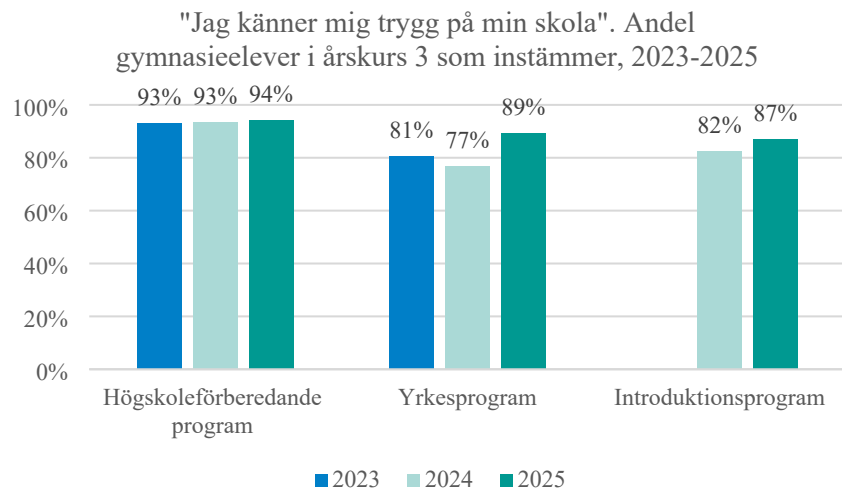

Figur 6

Högst upplevd trygghet på högskoleförberedande program, men tydlig ökning på yrkesprogrammen i år

Figur 7 visar andelen elever som uppger att de känner sig trygga på sin skola uppdelat på högskoleförberedande program, yrkesprogram och introduktionsprogram. Högst är den upplevda tryggheten på de högskoleförberedande programmen, och så har det även sett ut tidigare år. Noterbart i år är dock en tydlig ökning av andelen elever på yrkesprogrammen som uppger att de är trygga i skolan. Även på introduktionsprogrammen uppger en högre andel av eleverna att de är trygga i skolan än vid förra årets mätning.

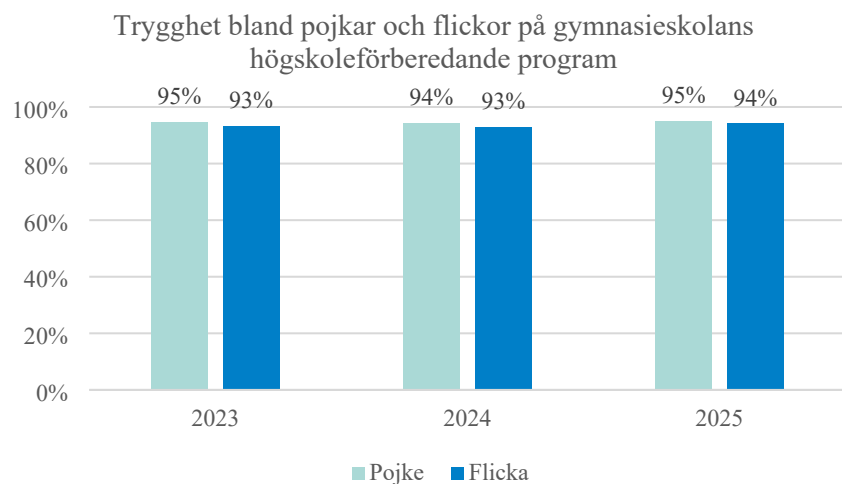
(Introduktionsprogrammen redovisades på annat sätt innan 2024, därför saknas siffra för introduktionsprogram 2023 i diagrammet).

Figur 7

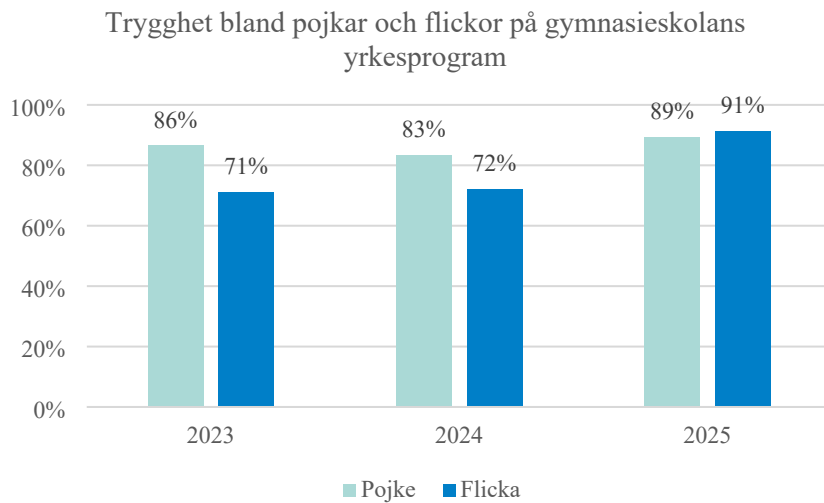
Minskad skillnad i upplevd trygghet bland flickor och pojkar på yrkesprogram i årets mätning

Sett till samtliga elever är den upplevda tryggheten ungefär densamma bland flickor och pojkar i Stockholms stads gymnasieskolor. När resultaten bryts ned på programtyp har dock tidigare års resultat visat lägre upplevd trygghet bland flickor än pojkar på yrkesprogrammen. I år bryts dock detta mönster. I 2025 års undersökning svarar ungefär nio av tio elever bland både pojkar och flickor på yrkesprogrammen att de känner sig trygga i skolan.² Se Figur 8 och 9.

Figur 8

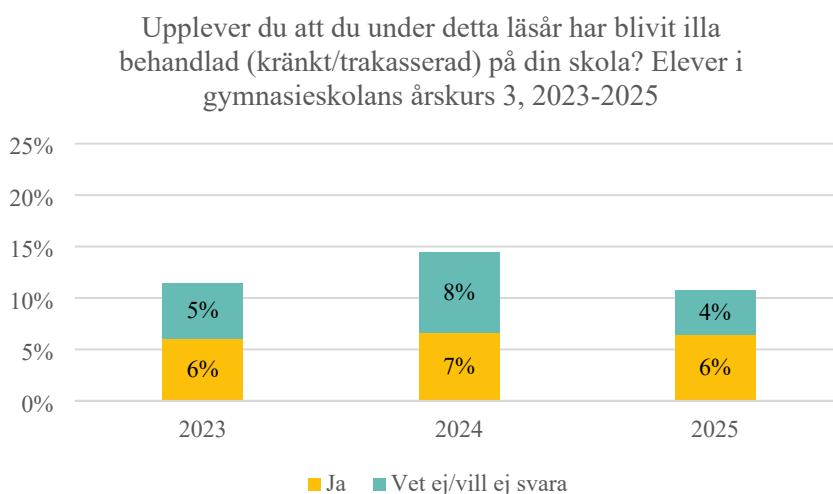
² Vissa yrkesprogram har mycket få elever av endera könet och deras svar prickas då av integritetsskäl. Skulle även dessa svar inkluderas kan de redovisade siffrorna förändras marginellt.

Figur 9

Drygt en av 20 gymnasieelever upplever sig ha blivit kränkt eller illa behandlad i skolan under året

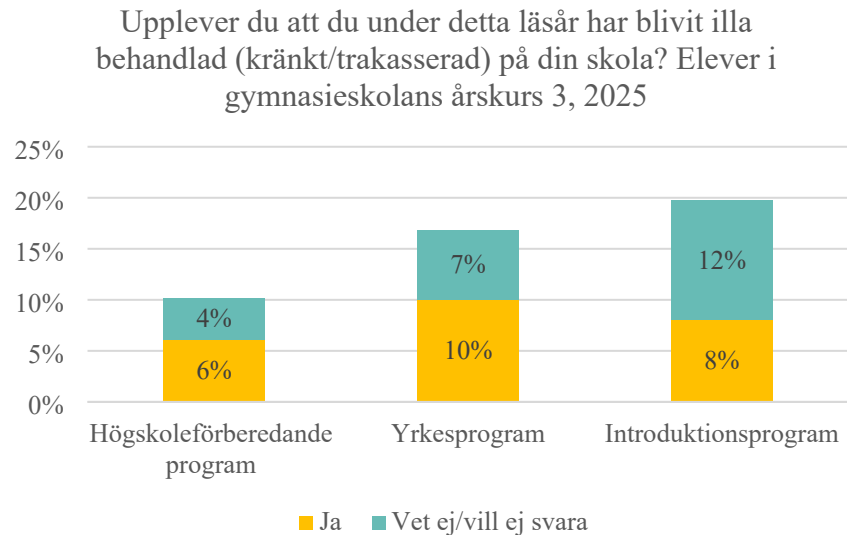
Enkäten till gymnasieelever innehåller även frågan: Upplever du att du under detta läsår har blivit illa behandlad (kränkt/trakasserad) på din skola? Svartalternativen är ”Ja”, ”Nej” samt ”Vet inte/vill ej svara”. Andelen elever som svarade ja på frågan var i 2025 års undersökning 6 %, vilket är i linje med de föregående två åren. Se Figur 10. Även svarsalternativet vet ej/vill ej svara inkluderas i bilden nedan då det kan fånga upp ett mörkertal där en delmängd av eleverna faktiskt har utsatts. Denna andel har i år minskat till 4 % från förra årets 8 %.

Figur 10

Fördelat på programtyp var upplevda kränkningar minst vanligt på de högskoleförberedande programmen och mer förekommande på

yrkes- och introduktionsprogram. Det är i linje med tidigare års resultat.

Figur 11

Fyra av fem elever i den anpassade gymnasieskolan känner sig trygga i skolan

Enkäten till elever på den anpassade gymnasieskolans nationella program innehåller likt enkäterna för grundskolan dels påståendet om man är trygg på lektionerna, dels om man är trygg på rasterna. Svarsalternativen var ”Ja”, ”Ibland” och ”Nej”. 80 % av de svarande eleverna svarade ja på frågan om de känner sig trygga på lektionerna, och 82 % svarade att de känner sig trygga på rasterna.

Enkäten till elever på den anpassade gymnasieskolans individuella program innehåller likt enkäterna för den anpassade grundskolan dels en fråga om de vuxna i skolan är snälla, dels en fråga om de andra eleverna i skolan är snälla. Svarsalternativen var ”Ja”, ”Ibland” och ”Nej”. 87 % av de svarande eleverna svarade ja på frågan om de vuxna i skolan är snälla, och 77 % svarade att de andra eleverna i skolan är snälla.

Utbildningsförvaltningens uppföljande arbete

Elevundersökningarna utgör ett centralt underlag för utbildningsförvaltningens fortlöpande kvalitetsarbete. De slutsatser som framkommer i årets enkätresultat bildar underlag för ett analysarbete som fortsätter under våren såväl på övergripande nivå, som på varje skola.

I analysarbetet utgår förvaltningen från ett brett perspektiv där arbetsro ses som nära kopplad till undervisningens kvalitet och

struktur. Trygghet betraktas som en del av det övergripande elevhälsoarbetet, vilket omfattar psykisk hälsa, frånvaro och goda lärmiljöer. Inom dessa områden pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete där flera insatser tidigare nämnts i denna rapport, och där elevundersökningarna blir ett viktigt komplement.